

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan kalastus- ja vesiviljelytilastoista ja asetusten (EY) N:o 1921/2006, (EY) N:o 762/2008, (EY) N:o 216/2009, (EY) N:o 217/2009 ja (EY) N:o 218/2009 kumoamisesta

Kokous

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 30.7.2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan kalastus- ja vesiviljelytilastoista ja asetusten (EY) N:o 1921/2006, (EY) N:o 762/2008, (EY) N:o 216/2009, (EY) N:o 217/2009 ja (EY) N:o 218/2009 kumoamisesta (COM(2025) 435 final). Kyseiset kumottaviksi ehdotetut asetukset sääntelevät tällä hetkellä Euroopan kalastus- ja vesiviljelytilastojen tuottamista, kehittämistä ja jakelua. Ehdotuksen tarkoituksena on, että jatkossa näistä säädettäisiin yhdessä asetuksessa. Tämän uuden asetuksen nojalla annettavien täytäntöönpanoasetusten valmistelu on meneillään unionin tilastoviraston, Eurostatin, työryhmissä.

Puheenjohtajavaltio Tanska on pyytänyt jäsenvaltioilta kirjallisia näkemyksiä asetusehdotuksesta viimeistään 26.9.2025.

Käsittely neuvoston tilastotyöryhmässä alka 8.10.2025. Puheenjohtajavaltio Tanskan tavoitteena on saavuttaa neuvoston yhteinen näkemys (mandaatti) asetuksesta tulevia EU:n instituutioiden välisiä neuvotteluita varten.

Suomen kanta

Suomi kannattaa unionin kalastus- ja vesiviljelytilastojen tuottamismahdollisuutta, kehittämistä ja yhtenäistämistä sekä sitä, että unioni voi tarjota laadukkaita tilastoja unionin ja kansallisen päätöksenteon tietotarpeisiin. Ehdotuksen keskeiset tavoitteet ovat kannattavia.

Ehdotuksen mukaan kalastus- ja vesiviljelytilastoja voisi laatia käyttämällä uudenlaisia menetelmiä ja aineistoja. Tämä mahdollisuus on kannatettava, koska se edistäisi tilastotuotannon kustannustehokkuutta ja hallinnon keräämän aineiston uudelleen käyttöä.

Suomi kannattaa Eurostatille toimitettujen tietojen luovuttamista kolmansille osapuolille, koska se vähentäisi päällekkäisiä tietotoimituksia. Kyseessä olisi aggregoitu aineisto, johon on sovellettu tilastollisia tietosuojamenetelmiä eikä se sisältäisi luottamuksellisia tilastotietoja.

Suomen mielestä asetusehdotusta tulisi selkeyttää siltä osin, olisiko virkistyskalastuksen yhteydessä syntyvien herkkien lajien tahattomien sivusaaliiden tilastointi lähtökohtaisesti pakollista. Suomen näkemyksen mukaan lakisääteistä tilastointia voitaisiin edellyttää ainoastaan, jos virkistyskalastuksen sivusaalista koskevat lähdeaineistot olisivat saatavilla EU:n kalastuksenvalvonta-asetuksen (EY) N:o 1224/2009 nojalla eikä näiden tietojen saaminen siten edellyttäisi erillistä tilastotiedonkeruuta.

Suomi katsoo, että mahdollisten lisäkustannusten ja tiedonantorasitteen kontrolloimiseksi komissiolle siirrettäväksi ehdotettua toimivaltaa täydentää tai muuttaa asetusta tulisi rajata tarkemmin.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan virallisten kalastus- ja vesiviljelytilastojen tuottamista, kehittämistä ja jakelua säätelevät tällä hetkellä viisi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1921/2006 jäsenvaltioissa tapahtuvaa kalastustuotteiden maihintuontia koskevien tilastotietojen toimittamisesta ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1382/91 kumoamisesta
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 762/2008 jäsenvaltioiden vesiviljelyä koskevien tilastojen toimittamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 788/96 kumoamisesta
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 216/2009 muualla kuin Pohjois-Atlantilla kalastavien jäsenvaltioiden nimellissaaliiden määriä koskevien tilastojen toimittamisesta
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 217/2009 Luoteis-Atlantilla kalastavien jäsenvaltioiden saaliiden määriä ja kalastustoimintaa koskevien tilastojen toimittamisesta
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 218/2009 Koillis-Atlantilla kalastavien jäsenvaltioiden nimellissaaliiden määriä koskevien tilastojen toimittamisesta

Suomessa asetusten edellyttämien tilastojen laadinnasta vastaa Luonnonvarakeskus (Luke).

Nyt kyseessä olevalla ehdotuksella edellä viitatuksi viisi asetusta ehdotetaan kumottavaksi ja niiden sisältävistä seikoista esitetään säädettäväksi yhdellä yhteisellä asetuksella. Ehdotuksen mukaan asetuksella vahvistettaisiin yhteinen eurooppalainen kehys kalastusta ja vesiviljelyä koskevien tilastojen tuottamisesta ja jakelua varten. Virallisia, relevantteja, luotettavia, kattavia ja ajantasaisia Euroopan tilastoja tarvitaan Euroopan unionin kalastusta koskevan politiikan suunnitteluun, toimeenpanoon, seurantaan ja arviointiin.

Viime vuosina unionin yhteisen kalastuspolitiikan uudistukset ja eräät muut aloitteet ovat luoneet uusia tilastotarpeita. Kalastusta koskevien hallinnollisten ja muiden tietolähteiden määrä ja sisältö ovat kasvaneet. Kalastuksen valvonta-asetuksen (EY) N:o 1224/2009 toimeenpanon seurauksena myös rekisteritiedon laatu on parantunut.

Jäsenvaltioiden tietotoimituksissa komission eri pääosastoille ja kansainvälisille järjestöille on päällekkäisyyksiä.

Asetusehdotuksella pyritään parantamaan kalastusta ja vesiviljelyä koskevien tilastojen relevanssia vastaamalla tehokkaammin käyttäjien tietotarpeisiin. Ehdotus laajentaisi tilastojen kattavuutta esimerkiksi luonnonmukaisella vesiviljelyllä, vähentäisi luottamuksellisen tiedon määrää ja pyrkisi parantamaan raportoitujen tilastojen käyttökelpoisuutta.

Keskeinen innovaatio olisi käyttää unionin lainsäädännön nojalla perustettuja ja komissiolle (Eurostatille) saatavilla olevia tietokantoja virallisten tilastojen tietolähteenä, ja samalla vähentää jäsenvaltioihin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa. Unionin tietokannat myös mahdollistaisivat uusien tilastojen tuottamisen poisheitetyistä saaliista, virkistyskalastuksesta ja mahdollisesti myös herkkien lajien tahattomista saaliista aiheuttamatta tiedonantajille lisärasitetta.

Ehdotus ottaa huomioon keskeisten kansainvälisten järjestöjen tietotarpeet, esimerkiksi YK:n Ruoka- ja maatalousjärjestön (FAO), OECD:n ja alueelliset kalastuksen hallinnointijärjestöt. Eurostat valtuutettaisiin toimittamaan jäsenvaltioiden puolesta tietoja näille järjestöille, mikä vähentäisi jäsenvaltioiden päällekkäisten raportointien määrää.

Asetusehdotus on osa unionin REFIT-ohjelmaa, mikä pyrkii parantamaan lainsäädännön toimivuutta ja samalla vähentämään taakkaa ja kustannuksia. Nykyisten viiden asetuksen korvaaminen yhdellä perusasetuksella arvioidaan vähentävän jäsenvaltioihin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa.

Asetusehdotusta valmisteltiin Eurostatin johdolla yhteistyössä jäsenvaltioiden tilastoasiantuntijoiden ja -johtajien kanssa. Euroopan tilastojärjestelmäkomiteaa kuultiin 6.2.2025.

Ehdotuksen sisältö artikloittain

Artiklan 1 Kohde ja soveltamisala. Tilastoja olisi laadittava ja toimitettava komissioon (Eurostatin) seuraavista aihealueista ja aiheista: kalastustilastot (saaliit, puretut saaliit ja kalastuslaivasto) ja vesiviljelytilastot (vesiviljelytuotanto pois lukien hautomot ja poikaslaitokset, mädin- ja poikastentuotanto kasvatusta tai istutuksia varten sekä vesiviljelylaitokset).

Artikla 2 Määritelmät. Sisältää asetuksen kannalta keskeisten käsitteiden määritelmät. Asetusehdotuksen mukaan tilastoinnissa tulisi käyttää (FAO) ylläpitämiä luokituksia tilastoitavista kalalajeista ja kalastusalueista.

Artikla 3 Havaintoyksiköt. Havaintoyksikköjä olisivat (a) unionin kalastuslaivasto, (b) unionin ulkopuolinen kalastuslaivasto, jotka tuovat kalastustuotteita maihin unionin alueella, (c) luonnolliset ja oikeushenkilöt, joilla on lisenssi tai rekisteröinti ilman alusta tapahtuvaan kalastukseen, (d) alusten omistajat, tukkumyyjät, rekisteröidyt ostajat, rekisteröidyt huutokaupat ja jäsenvaltioiden hyväksymät tuottajaorganisaatiot, (e) virkistyskalastusta harjoittavat luonnolliset henkilöt ja (f) vesiviljelylaitokset.

Artikla 4 Tietovaatimukset. Määriteltäisiin tilastovaatimukset ja kriteerit, joilla jäsenvaltiot voitaisiin vapauttaa toimittamasta joitakin tilastoja (jos muuttujan arvo on nolla tai vähäinen). Myöhemmin annettavilla täytäntöönpanosäädöksillä säädettäisiin muun muassa muuttujat, tarkkuusvaatimukset ja tilastotoimitusten määräajat.

Artikla 5 Tapauskohmainen tiedonkeruu. Komissio voisi päättää delegoiduin asetuksin säännöllisesti laadittavien tilastojen lisäksi tuotettavista ns. ad hoc -tilastoista, kun lisätilastojen keruu katsotaan tarpeelliseksi. Ensimmäinen viitevuosi voisi olla kahden vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta ja toisiaan seuraavien lisäkeruiden tietotoimitusten

määräaikojen välissä tulisi olla vähintään kaksi vuotta. Aiheet ja viitejaksot päätettäisiin delegoiduin asetuksin ja muut yksityiskohdat täytäntöönpanotoimin.

Artikla 6 Kattavuus. Määriteltäisiin tilastoinnin kohdejoukkojen kattavuusvaatimukset. Hallinnollisen taakan ja tiedonantorasituksen rajaamiseksi kunkin jäsenvaltion tulisi kat-
taa 90 tai 95 prosenttia tuotannosta, muuttujasta tai havaintoyksiköistä.

Artiklalla 7 Euroopan kalastus- ja vesiviljelytilastojen tuottaminen. Komissio valtuutettaisiin laatimaan jäsenvaltiokohtaiset ja EU-tason tilastot saaliista ja laivastosta pohjautuen sellaisiin komission tai kansallisiin tietokantoihin, joihin sillä on pääsy. Ennen tilastojen jakelua komission olisi konsultoitava jäsenvaltioiden ao. tilastoviranomaista varmistaakseen, että tilastot noudattavat tilastollista tietosuojaa koskevia säännöksiä. Mikäli jäsenvaltio vastustaisi komission laatimien kansallisten tilastojen jakelua, tulisi jäsenvaltion toimittaa komissioon (Eurostatin) tuottamansa vastaavat tilastot. Vastustamisesta tulisi ilmoittaa viimeistään 12 kuukautta ennen viitevuoden alkamista. Jäsenvaltioiden tulisi toimittaa saaliita ja vesiviljelyä koskevat tilastot aggregoituina tietokokonaisuuksina. Komissio voisi laatia myös saaliita ja vesiviljelyä koskevat tilastot, mikäli jatkossa tarvittava unionin tasoinen tietovirta tai tietolähde olisi käytettävissä.

Artikla 8 Tietolähteet ja menetelmät. Määritellään tietolähteet ja menetelmät, joita jäsenvaltioiden tulisi tai voisivat käyttää, jos niiden pohjalta laaditut tilastot täyttävät artiklalla 11 säädetyt laatuvaatimukset.

Artikla 9 Tietojen yhteiskäyttö kansainvälisten organisaatioiden kanssa, Komissiolle (Eurostatille) valtuutettaisiin mahdollisuus toimittaa asetuksen kattamia aggregoituja tilastoja kansainvälisille, hallitustenvälisille ja alueellisille kalastuksenhoitojärjestöille. Komission (Eurostatin) tulisi perustaa järjestelyt, joilla varmistettaisiin, että tietoja käytetään ainoastaan tilastointi- tai tieteellisiin tarkoituksiin. Tämän järjestelyn tulisi myös sisältää toimenpiteet, joilla varmistettaisiin luottamuksellisten tietojen looginen ja fyysinen suojaus sekä valvottaisiin ja estettäisiin tietojen asiaton paljastumisen riski muihin käyttötarkoituksiin. Luottamuksellisten tietojen toimittaminen edellyttäisi jäsenvaltion suostumusta.

Artikla 10 Viitejakso. Asetuksen mukaisten tilastojen ensimmäinen viitejakso olisi kalenterivuosi, joka alkaisi 18 kuukauden kuluttua asetuksen antamisesta.

Artiklalla 11 Laatuvaatimukset ja laaturaportointi. Tulisi noudattaa Euroopan tilastoasetuksella (EY) 223/2009 säädetyt laatuvaatimukset ja laaturaportointi. Jäsenvaltioiden tulisi toimittaa laaturaportti komissiolle (Eurostatille) kolmen vuoden välein. Komission (Eurostatin) tulisi julkistaa laaturaportti asetuksen nojalla laadituista tilastoista kolmen vuoden välein.

Artiklalla 12 Herkkien lajien ja virkistyskalastuksen saalistietoja koskeva siirtymäjärjestely. Jäsenvaltiot olisivat velvollisia toimittamaan niitä koskevat tilastot vasta, kun lähdeaineistot tulisivat saataville unionin yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen valvonta-asetuksen (EY) 1224/2009 nojalla.

Artikla 13 Unionin rahoitusosuus. Komissio voisi rahoittaa ad hoc -tilastojen tuottamista ja innovatiivisten menetelmien ja lähestymistapojen käyttämistä. Komission rahoitusosuus voisi olla enintään 90 prosenttia.

Artikla 14 Poikkeukset. Jäsenvaltioilla olisi oikeus hakea poikkeusta perusasetuksen tai delegoidun tai täytäntöönpanosäädöksen vaatimusten toimeenpanoon. Poikkeuksia voitaisiin myöntää enintään kahdeksi vuodeksi.

Artikla 15 Siirretyn säädösvallan käyttäminen. Vakiomuotoinen artikla niissä asetuksissa, joissa komissiolle delegoidaan säädösvaltaa.

Artikla 16 Komiteamenettely. Komissiota avustaisi Euroopan tilastojärjestelmäkomitea, mikä on perustettu asetuksen (EY) 223/2009 artiklalla 7.

Artikla 17 Kumoamiset. Kumottaisiin asetukset (EY) N:o 1921/2006, (EY) N:o 762/2008, (EY) N:o 216/2009, (EY) N:o 217/2009 and (EY) N:o 218/2009 korvaavan asetuksen soveltamisesta alkaen sanotun kuitenkin vaikuttamatta kumottavissa asetuksissa vahvistettuihin viiteajanjaksoihin, jotka sijoittuvat kokonaan tai osittain kyseistä päivää edeltävälle ajalle.

Artikla 18 Voimaantulo. Asetus tulisi voimaan 20. päivänä sen julkistamisesta unionin virallisessa lehdessä. Asetuksen soveltaminen alkaisi 1 tammikuuta vuonna, mikä alkaisi 18 kuukauden kuluttua asetuksen antamisesta.

Liite: Tilastoalat, aiheet ja yksityiskohtaiset aiheet, toimitustiheydet, viitejaksot ja sovellettavat ulottuvuudet (herkät lajit ja aluetaso). Tilastot tulisi toimittaa vuosittain paitsi vesiviljelytoimipaikkoja koskevat tilasto joka toinen vuosi. Viitejakso olisi kalenterivuosi.

Säädösvallan siirrot komissiolle

Ehdotuksessa komissiolle siirrettäisiin säädösvaltaa muuttaa delegoiduin asetuksin liitteessä määriteltyjä yksityiskohtaisia aiheita sekä niiden kuvauksia, jaksollisuutta ja viitejaksoja (4 artiklan 4 kohta) sekä täydentää ad hoc -tiedonkeruiden aiheet, yksityiskohtaiset aiheet ja viitejaksot (5 artiklan 1 kohta).

Ehdotuksessa komissiolle annettaisiin täytäntöönpanovaltaa täsmentää toimitettavien tilastojen tekniset osatekijät (muuttujat, muuttujien kuvaukset, mittayksiköt, herkkiä lajeja koskevat muuttujat, luonnonmukaista tuotantoa koskevat muuttujat, aluetason muuttujat, vapautettavia muuttujia koskevat kynnysarvot, tarkkuusvaatimukset, metodologiset säännöt ja tietotoimitusten määrääjät sekä tarvittaessa yksittäiset tietokokonaisuudet) (4 artiklan 5 kohta), täsmentää ad hoc -tiedonkeruiden tekniset osatekijät (muuttujat, muuttujien kuvaukset, mittayksiköt, herkkiä lajeja koskevat muuttujat, luonnonmukaista tuotantoa koskevat muuttujat, aluetason muuttujat, vapautettavia muuttujia koskevat kynnysarvot, tarkkuusvaatimukset, metodologiset säännöt, tietojen toimittamisen määrääjät ja havaintoyksiköt) (5 artiklan 3 kohta), asettaa laaturaporttien sisällöt ja käytännön järjestelyt (11 artiklan 6 kohta) ja myöntää poikkeuksia (14 artiklan 1 kohta).

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 338 artiklan 1 kohta, jonka mukaan parlamentti ja neuvosto hyväksyvät tavallisen lainsäätämisyjärjestyksen mukaisesti toimenpiteet, joilla varmistetaan sellaisten tilastojen tuottaminen, joiden avulla EU voi hoitaa tehtävänsä. Tilastojen on täytettävä puolueettomuutta, luotettavuutta, objektiivisuutta, tieteellistä riippumattomuutta, kustannustehokkuutta ja tilastosalaisuutta koskevat vaatimukset aiheuttamatta kohtuutonta rasitetta yrityksille, viranomaisille tai kansalaisille. Neuvosto tekee päätöksensä määränemmistöllä.

Ehdotettu oikeusperusta on asianmukainen.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin vastuuvaiokuntaa ja vastuuvalmistelijaa ei ole vielä nimetty.

Kansallinen valmistelu

E-kirje on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Luken ja Tilastokeskuksen kanssa.

E-kirjeluonnosta on käsitelty kirjallisilla menettelyillä Tilastoalan EU-asioiden yhteistyöryhmässä 9.-12.9.2025 sekä EU-17-jaostossa (kalastus) 19.-23.9.2025.

Eduskuntakäsittely

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Asetuksella ei ole vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön. Kansallista valtion tilastointia säätelee tilastolaki (280/2004). Lisäksi Luonnonvarakeskuksen toimintaa tilastoissa tarkoitettuna tilastoviranomaisena säätelee laki ruoka- ja luonnonvaratilastoista (562/2014). Yksittäisistä tilastoista ei Suomessa yleisesti säädetä kansallisia lakeja.

Ehdotus kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 38 kohdan (tilastoja valtakunnan tarvetta varten) perusteella valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksen vaikutukset Suomelle

Luke tuottaa jo valtaosan asetuksen edellyttämistä tilastoista elinkeinokalatalouden keskusrekisterin ja myöhemmin lisäksi Omakala-sovelluksen rekisteriaineistoista, tai keräämällä tiedot yrityksiltä (vesiviljely) tai kansalaisilta (virkistyskalastus).

Ehdotuksen merkittävimmät muutokset nykyiseen verrattuna liittyvät virkistyskalastuksen tilastotiedon julkaisutiheyteen, virkistyskalastuksen herkkien lajien tilastointiin, Eurostatin mahdollisuuteen tuottaa tilastotietoa jäsenvaltioiden puolesta sekä jäsenvaltioiden mahdollisuuteen valtuuttaa Eurostat tekemään niiden puolesta tiettyjä tietotoimituksia.

Virkistyskalastusta kuvaavat tilastot laadittaisiin vuosittain, kun ne nykyisin tuotetaan kahden vuoden välein. Raportointivelvoite koskisi vain tiettyjä kohdelajeja. Suomessa virkistyskalastuksen saalistietoja on vuoden 2025 alusta lukien alettu kerätä sähköisillä saalisilmoituksilla (valtioneuvoston asetus vapaa-ajankalastuksen saalisilmoituksesta). Tiedonkeruujärjestelmän ylläpidosta ja tietojen toimituksesta vastaa Luke. Lähtökohdat tilastojen tiheämmälle tuottamiselle ovat olemassa, mutta virkistyskalastajien toimittamien tietojen kattavuutta jouduttaisiin vielä arvioimaan. Luke todennäköisesti joutuisi kehittämään uusia laskentamenetelmiä vastaamattomuudesta ja valikoituneesta vastaamisesta johtuvien epätarkkuuksien korjaamiseksi.

Asetusehdotuksen mukaan Luke voisi valtuuttaa Eurostatia lähettämään Suomea koskevia tilastotaulukoita kolmansille osapuolille (kuten FAO ja Luoteis-Atlantin kalastusjärjestö NAFO). Tällöin Suomen ei tarvitsisi itse lähettää näitä taulukoita kyseisille tahoille. Suomalaiset kalastusalueet eivät ole kalastaneet NAFO:n toimialueella.

Eurostat voisi laatia kalastus- ja vesiviljelytilastoja jäsenvaltioiden puolesta tietyn edellytyksin. Näitä olisivat Eurostatin pääsy tarvittaviin aineistoihin sekä jäsenvaltion suostumus työnjaosta. Maa- ja metsätalousministeriö toimittaa jo nykyisin tiedot kaupallisen kalastuksen saaliista ja kalastuslaivaston rakenteesta komission meriasioiden ja kalastuksen pääosastolle (DG MARE). Eurostat ottaisi nämä aineistot käyttöönsä tilastotutannossa, samoin kuin virkistyskalastuksen tiettyjen kalalajien saalistiedot, jotka jäsenvaltiot toimittavat valvonta-asetuksessa määritellyllä tavalla DG MARE:lle maaliskuusta

2026 alkaen. Tilanteessa, jossa Eurostat laatisi tilastoja, olisi jäsenvaltiolla velvollisuus tarkistaa, että tilastot noudattavat tilastollista tietosuojaa koskevia säännöksiä.

Taloudelliset vaikutukset kansallisella tasolla

Asetusehdotuksen edellyttämät uudet tilastomuuttujat ja -luokitukset arvioidaan voitavan tuottaa ilman merkittäviä lisäkustannuksia kaupallisesta kalastuksesta ja vesiviljelystä.

Keskeisin epävarmuus liittyy siihen, edellyttäisikö ehdotus jatkossa virkistyskalastuksen herkkien lajien tahattomien sivusaaliiden pakollista tilastointia. Suomi olettaa, että tilastointivelvoite voisi alkaa vasta, kun ko. hallinnolliset aineistot olisivat saatavilla. Näiden uusien tilastojen laatiminen edellyttäisi investointia tilastotuotantoprosessin rakentamiseen ja säännölliseen tilastotuotantoon. Kustannuksia ei voida arvioida tässä vaiheessa, koska aineistoa ei ole saatavilla, mahdollisesta alkamisajankohdasta ja mahdollisista tulevista tilastointivaatimuksista ei ole tietoa.

Asetus edellyttäisi tilastojen kattavan 90 prosenttia virkistyskalastusta harjoittavista luonnollisista henkilöistä. Mikäli ko. hallinnollinen aineisto ei saavuttaisi vaadittua kattavuutta, olisi tietoja täydennettävä tilastollisin menetelmin arvioksi virkistyskalastuksen kokonaissaaliista. Tämä menetelmäkehitys vaatisi arviolta 0,5–1 henkilötyövuoden kehitystyön, ja lisäksi vuosittaisen kokonaissaaliiden laskentaan tarvittaisiin 1-2 henkilötyökuukauden lisätyöpanostus. Kyseisen kehitystyön tavoitteena olisi myös aikaansaada menetelmä, jolla voidaan tuottaa laskennalliset tilastoarviot virkistyskalastuksen saaliista parittomina vuosina. Uusi tilastoasetus edellyttäisi virkistyskalastusta koskevan tilaston julkaisemista vuosittain, kun nykyinen kansallinen tilastoprosessi tuottaa arviot vain parillisina vuosina.

Virkistyskalastuksen julkaisufrekvenssin muuttaminen vuosittaiseksi ei aiheuttaisi muita lisäkustannuksia, sillä virkistyskalastuksen raportointi koskisi Suomen osalta vain tiettyjä kohdelajeja, joiden saalis arvioitaisiin käyttäen Omakala-järjestelmällä kerättyä aineistoa ja sen hyödyntämiseen kehitettyä uutta laskentamenetelmää.

Eurostatille myönnettävä valtuutus toimittaa Suomea koskevia tilastotietoja kolmansille osapuolille, vähentäisi päällekkäistä työtä.

Eurostat voisi edelleen laatia kalastuslaivaston rakennetta koskevan tilaston sekä aloittaa saalistilastojen tuottamisen. Nykyisin Luke toimittaa saalistilaston perusaineiston vuosittain Eurostatille, mutta tietotoimituksesta voitaneen luopua. Luke kuitenkin julkaisi edelleen kansalliset tarkemman tason saalistilastot.

Taloudellisia vaikutuksia ei ole tässä vaiheessa mahdollista arvioida kattavasti, koska perusasetuksen nojalla myöhemmin annettavilla delegoiduilla ja täytäntöönpanoasetuksilla tarkentuvat mm. tietovaatimusten tarkka sisältö ja toimitusaikataulu sekä lisätiedonkeruut.

Kansallinen rahoitus tulee talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjauksen mukaisesti hoitaa nykyisen menokehysten puitteissa. Mahdollisista lisäresursseista päätetään kehys- ja talousarvioprosessissa.

Vaikutus henkilöiden ja yritysten tiedonantorasitteeseen kansallisella tasolla

Asetusehdotuksella ei ole vaikutusta kaupallisten kalastajien tiedonantorasitteeseen, koska näiden yritysten tulee toimittaa tiedot hallinnointi- ja valvontatarkoituksiin, ja valtaosa tilastoista tultaisiin tuottamaan olemassa olevista tietovirroista. Asetuksella ei myöskään olisi vaikutusta virkistyskalastajien tiedonantorasitteeseen, koska artiklan 12 mukaan jäsenvaltiot olisivat vapautettuja virkistyskalastuksen saalistietojen toimittamisesta,

kunnes tiedot ovat saatavissa kalastuksen valvonta-asetuksen mukaisesti.

Taloudelliset vaikutukset EU-tasolla

Euroopan kalastustilastojen tuottamisen arvioidut kokonaiskustannukset ovat tällä hetkellä noin 5,6 miljoonaa euroa vuodessa. Siitä komission osuus on viisi prosenttia ja jäsenvaltioiden 95 prosenttia. Asetusehdotuksesta juontavien pääasiallisten suorien kustannusten arvioidaan aiheutuvan tilastojen ja tilastointijärjestelmien muutostarpeista. Muutoskustannusten arvioidaan olevan vähäisiä. Pitkällä tähtäyksellä hallinnollisen taakan arvioidaan vähentyvän hieman ja kustannusten alentuvan vuosittain 1,2 miljoonalla eurolla tietolähteiden tehokkaammasta käytöstä ja tietovirtojen yksinkertaistumisesta johtuen.

Komissio ei rahoita jäsenvaltioiden säännöllistä unionin lainsäädäntöön pohjautuvaa tilastotuotantoa. Sen sijaan komissio voisi rahoittaa ad hoc -tiedonkeruita grant-rahoitusinstrumentilla. Ensimmäinen ad hoc -tiedonkeruu olisi mahdollista toteuttaa viitevuodesta, mikä alkaisi kahden vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta. Tällä hetkellä ei ole mahdollista arvioida näitä kustannuksia, koska mahdollista lisätilastointitarvetta ei voida ennakoida.

Ehdotuksen rahoitusvaikutusten kokonaiskesto ei ole rajattu. Sädöksen liittyvä rahoitusta ja digitaalisia vaikutuksia koskeva selvitys näyttää Eurostatille kustannuksia noin 0,6 miljoonaa euroa vuodelle 2027. Vuoden 2028 ja sitä seuraavien vuosien rahoitus riippuisi seuraavasta monivuotisesta rahoituskehiksestä. Tulevaan EU:n monivuotista rahoituskehystä (2028-2034) koskevaan rahoitukseen liittyviin kysymyksiin otetaan kantaa osana rahoituskehysiin liittyvää kannanmuodostusta.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Komission ehdotus: COM(2025) 435 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Orian Bondestam, maa- ja metsätalousministeriö, orian.bondestam@gov.fi, +358 29 516 2494

Faiz Alsu hail, Luonnonvarakeskus, faiz.alsuhail@luke.fi, + 358 29 532 2799
Anita Heinonen, Tilastokeskus, anita.heinonen@stat.fi, +358 46 923 1506

VAHVA-tunnus

EU/924/2025

Liitteet

Viite

